

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 466/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní o návrhu navrhovateľa [REDACTED], právne zastúpeného advokátom JUDr. Erikom Štepánkom, Ladislava Hudeca 2A, Banská Bystrica, na preskúmanie uznesenia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/15/21/K z 23. marca 2021 vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov takto

r o z h o d o l :

Návrh [REDACTED] **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh navrhovateľa a skutkový stav veci

1. Navrhovateľ sa návrhom doručeným ústavnému súdu 14. septembra 2021 domáha preskúmania uznesenia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor pre nezlučiteľnosť funkcií“) č. VP/15/21/K z 23. marca 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) vydaného v konaní podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“).

Navrhovateľ žiada zrušenie napadnutého uznesenia a jeho vrátenie výboru pre nezlučiteľnosť funkcií na nové prejednanie.

2. Z návrhu vyplýva, že navrhovateľovi ako členovi dozornej rady [REDACTED] bola napadnutým uznesením uložená pokuta za porušenie povinnosti vyplývajúcej z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona.

II.

Argumentácia navrhovateľa

3. Navrhovateľ považuje napadnuté uznesenie za nesúladne s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v dvoch líniách.

Navrhovateľ tvrdí, že výbor pre nezlučiteľnosť funkcií v jeho prípade porušil čl. 48 ods. 2 ústavy tým, že prekročil lehotu podľa čl. 9 ods. 5 ústavného zákona, podľa ktorej mal rozhodnúť do 180 dní. V tejto súvislosti navrhovateľ uviedol, že vzhľadom na to, že konanie sa začalo 20. januára 2021, malo byť ukončené najneskôr do 20. júla 2021. Výbor pre nezlučiteľnosť funkcií síce napadnuté uznesenie prijal 23. marca 2021, ale navrhovateľovi bolo doručené až 19. augusta 2021, teda až 210. deň od začatia konania. Navrhovateľ tvrdí, že v lehote podľa čl. 9 ods. 5 ústavného zákona je potrebné rozhodnutie nielen prijať, ale aj riadne doručiť svojmu adresátovi. Toto tvrdenie navrhovateľ odôvodnil tým, že až momentom doručenia rozhodnutia je naplnený princíp právnej istoty. Navyiac, „... s doručením Rozhodnutia, ktoré je predpokladom nadobudnutia jeho právoplatnosti tak zákon spája konkrétne hmotnoprávne následky spočívajúce predovšetkým v práve opakovane uložiť pokutu verejným funkcionárom. Z konštrukcie zákonného ustanovenia článku 9 ods. 12 Zákona o ochrane verejného záujmu pritom vyplýva zásada opakovaného trestania tých verejných funkcionárov, ktorí si nesplnia svoju povinnosť ale neurobia kroky smerujúcej k jej splneniu v lehote 180 dní od právoplatnosti Rozhodnutia, t. j. zásada trestania za každých 180 dní trvania porušenia povinnosti. Predlžovaním lehoty na doručovanie rozhodnutí tak dochádza k súčasnému predlžovaniu lehôt na ukladanie sankcií.“.

4. V ďalšej časti návrhu sa navrhovateľ zameril na tvrdenie o porušení čl. 47 ods. 3 ústavy, čo odôvodnil tak, že „Vo svetle ustanovení Zákona o ochrane verejného záujmu je potrebné právo rovnosti účastníkov konania a zásadu ochrany legitímnych očakávaní vykladať ako právo verejného funkcionára, aby s ním za obdobných okolností bolo zaobchádzané rovnako ako s inými verejnými funkcionármi alebo v širšom zmysle ako s inými adresátmi právnych noriem.“.

V tejto súvislosti navrhovateľ uviedol, že v čase, keď mu plynula lehota na splnenie povinnosti podľa ústavného zákona, on i jeho rodina trpeli ochorením COVID-19. Za situácie, keď v relevantnom čase „... došlo k predĺženiu, prerušeniu alebo spočívaniu lehôt na plnenie zákonných povinností nielen fyzických a právnických osôb, ale aj orgánov verejnej moci je v rozpore so zásadou legitímnych očakávaní a právom na rovnaké zaobchádzanie, aby bol Navrhovateľ ako verejný funkcionár sankcionovaný za nesplnenie si svojej povinnosti...“. Navyše, navrhovateľ uviedol, že povinnosť podať oznámenie splnil 16. marca 2021.

III.

Posúdenie dôvodnosti návrhu

5. Navrhovateľ tvrdí, že došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom v konaní podľa ústavného zákona, keď výbor pre nezlučiteľnosť funkcií nedodrжал lehotu

180 dní podľa čl. 9 ods. 5 ústavného zákona a napadnuté uznesenie doručil navrhovateľovi až na 210. deň. Zároveň navrhovateľ tvrdí, že došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, pokiaľ výbor pre nezlučiteľnosť funkcií nezohľadnil navrhovateľovo ochorenie COVID-19 v nadväznosti na právnu úpravu prerušenia či predĺženia niektorých zákonných lehôt v čase pandémie.

6. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu je rozhodnúť o jeho prijatí na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Ústavný súd v konaniach vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov judikoval, že zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom ich funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona (IV. ÚS 177/07, III. ÚS 141/2010, II. ÚS 188/2014).

8. Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním *sui generis* upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého oprávnený orgán v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich verejným funkcionárom predovšetkým z čl. 4 až 8 ústavného zákona (III. ÚS 229/2017, II. ÚS 315/2018). V takomto konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona).

9. Ústavný súd tiež judikoval, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov leží dôkazné bremeno primárne na dotknutom verejnom funkcionárovi (navrhovateľovi), ktorý, aby bol v konaní pred ústavným súdom úspešný, musí

preukázať, že jeho konanie ako verejného funkcionára nebolo v rozpore s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona, teda že povinnosti verejného funkcionára vyplývajúce z tohto ústavného zákona neporušil, a preto nebol dôvod, aby bol sankcionovaný napadnutým rozhodnutím, ktorého súčasťou je spravidla aj pokuta (II. ÚS 125/2016, II. ÚS 787/2016, III. ÚS 632/2017, II. ÚS 183/2021).

1.

10. Z ustanovení zákona o ústavnom súde (§ 234 a nasl.) vyplýva, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je v právomoci ústavného súdu preskúmať, či je rozhodnutie orgánu konajúceho vo veci ochrany verejného záujmu z ústavného hľadiska udržateľné a akceptovateľné.

11. Ústavný súd návrh navrhovateľa podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval, preskúmal, či obsahuje všeobecné náležitosti podania a návrhu na začatie konania (§ 39 a § 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti návrhu na začatie konania podľa § 236 zákona o ústavnom súde a či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Vo vzťahu k namietanému nedodržaniu lehoty 180 dní podľa ústavného zákona ústavný súd konštatuje, že s nedodržaním lehoty sa neviažu následky neplatnosti rozhodnutí a postupu orgánu verejnej moci s následkom povinnosti zastavenia konania, pretože uvedená lehota je lehotou poriadkovou, ktorá, aj keby bola prekročená, nemôže byť dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia výboru (k tomu pozri napr. IV. ÚS 144/08, II. ÚS 789/2016, I. ÚS 91/07, III. ÚS 366/2018, II. ÚS 238/2021). Námietku navrhovateľa v uvedenom smere ústavný súd nezohľadnil ako akceptovateľnú a prijateľnú.

Pokiaľ navrhovateľ tvrdí, že lehota 180 dní má dôsledky v tom, že môže byť opätovne sankcionovaný za nesplnenie povinnosti, ústavný súd zdôrazňuje, že opätovné uloženie sankcie je previazané s právoplatnosťou rozhodnutia, ktorá nastane až doručením rozhodnutia, nie prijatím rozhodnutia.

13. Navrhovateľ nesplnenie povinnosti podať oznámenie nepoprel ani vo vyjadrení z 15. marca 2021 adresovanom výboru pre nezlučiteľnosť funkcií, ani v samotnom návrhu adresovanom ústavnému súdu. Navrhovateľ v rámci argumentácie nesplnenie povinností „iba“ ospravedlnil zdravotným stavom a vyjadril názor, že pokiaľ došlo v niektorých aspektoch k predĺženiu či spočívaniu zákonných lehôt z dôvodu pandémie, malo by ísť aj o jeho prípad.

Čo je však z ústavného hľadiska kľúčové, zlý zdravotný stav ako prekážka nesplnenia si oznamovacej povinnosti podľa ústavného zákona nie je relevantným argumentom a ospravedlnením nesplnenia si tejto povinnosti. Ľudsky je pochopiteľné, že navrhovateľ zažíval v čase rozhodnom pre splnenie si oznamovacej povinnosti podľa čl. 7 ústavného zákona zdravotné útrapy spojené s pandemiou, avšak ústavnoprávne ide o argument irelevantný a dôvod, ktorý nezbavoval

navrhovateľa povinnosti podať včasne oznámenie v zmysle čl. 7 ústavného zákona (m. m. II. ÚS 448/2018).

14. Z dosiaľ popísaných záverov ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd, vzhľadom na námietky navrhovateľa, nenašiel ústavne a zákonne relevantný dôvod na prijatie návrhu na ďalšie konanie, keďže vzhľadom na konklúzie ústavného súdu prezentované v tomto uznesení by ani po prijatí návrhu na ďalšie konanie nebolo potenciálne možné dospieť k záveru o neústavnosti či nezákonnosti napadnutého uznesenia výboru pre nezlučiteľnosť funkcií.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh navrhovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neodôvodnený.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Peter Molnár
predseda senátu